

Brusel 14. listopadu 2025
(OR. en)

15226/25

SOC 765
EMPL 502
ECOFIN 1497
ENER 588
ENV 1200
COMPET 1149

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Evropský semestr 2026: Podpora sociálního začleňování a soudržnosti prostřednictvím konzistentní sociální politiky a politiky bydlení – <i>výměna názorů</i>

S ohledem na výměnu názorů na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO) dne 1. prosince 2025 naleznou delegace v příloze poznámku předsednictví pro řízení rozpravy k výše uvedenému tématu.

Poznámka pro řízení rozpravy na téma Evropský semestr 2026:

**Podpora sociálního začleňování a soudržnosti prostřednictvím konzistentní sociální politiky
a politiky bydlení**

Souvislosti – Sociální začleňování a evropský semestr

Závazek Evropské unie v oblasti sociální spravedlnosti, rovnosti a začlenění je zakotven v evropském pilíři sociálních práv, který slouží jako kompas pro agendu sociální politiky Evropské unie. Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv stanoví do roku 2030 tři hlavní cíle, mimo jiné snížení počtu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením nejméně o 15 milionů osob.

Ačkoli již určitého pokroku bylo dosaženo, ke splnění cíle do roku 2030 je zapotřebí intenzivnějšího úsilí. V roce 2024 bylo chudobou nebo sociálním vyloučením ohroženo v průměru 21 % obyvatel EU, přičemž mezi jednotlivými členskými státy existují značné rozdíly (od přibližně 15 % až po více než 25 %). To poukazuje na potřebu další vzestupné konvergence. Některé skupiny, například děti, jsou i nadále obzvláště zranitelné. Mnoho Evropanů se i nadále potýká s obtížemi při uspokojování základních potřeb, což je odrazem širších problémů v kontextu sociálního začleňování: v celé EU si 8,5 % lidí nemůže každý druhý den dovolit plnohodnotné jídlo, 9,2 % lidí si nemůže dostatečně vytápat svůj domov a 9,4 % lidí si nemůže dovolit internetové připojení.

Evropský semestr představuje klíčový analytický a politický rámec na podporu reforem a investic členských států s cílem napomoci sociálnímu začleňování a posílit sociální soudržnost. Evropský semestr již od svého vzniku pokrývá širokou škálu vzájemně propojených politik a otázek; podpora vnitrostátních opatření v oblasti sociálního začleňování za účelem účinného propojení politik v oblasti zaměstnanosti, sociální ochrany a bydlení bude mít pro dosažení hlavních cílů do roku 2030 a podporu rovných příležitostí pro všechny zásadní význam.

Sociální začleňování vychází z přístupu aktivního začleňování založeného na třech pilířích, tj. kombinuje přístup k dávkám, aktivaci na trhu práce a přístup ke kvalitním službám.

Zajištění přístupu k sociálním a základním službám je pilířem evropského sociálního modelu a předpokladem spravedlivé, inkluzivní a odolné společnosti. V tomto kontextu je přístup k cenově dostupnému, přiměřenému, důstojnému, přístupnému, bezpečnému a udržitelnému bydlení základním rozměrem sociálního začleňování a dánské předsednictví mu věnovalo zvláštní pozornost.

Ve svém projevu o stavu Unie v roce 2025 předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová zdůraznila skutečnost, že v Evropě „nejde jen o krizi v oblasti bydlení. Je to krize sociální.“ Následně o výzvách v oblasti bydlení, jimž čelí mnoho občanů v Evropské unii, jednala dne 23. října 2025 Evropská rada, která vyzvala Komisi, aby předložila ambiciózní a komplexní plán pro cenově dostupné bydlení.

Výbor pro sociální ochranu uspořádal dne 23. září 2025 tematickou diskusi o sociálním bydlení, během níž shromáždil úvahy členských států o výzvách souvisejících s cenovou dostupností, přiměřeností a nabídkou sociálního bydlení. Diskuse zdůraznila význam silných modelů sociálního bydlení jako prostředku pro cenově dostupné bydlení i pro sociální začleňování. Ačkoli v členských státech existuje široká škála modelů sociálního bydlení (včetně jiných modelů bydlení, které slouží stejnému cíli), mnoho z nich se potýká s problémy, jako je nedostatečná nabídka či kvalita bydlení a chybějící financování. Tato široká škála modelů a řešení však také představuje obrovské množství inovací a vzájemné inspirace. Rozprava dále zdůraznila silnou korelaci mezi sociální politikou a politikou bydlení, zejména pokud jde o sociální začleňování a soudržnost, bezdomovectví, jakož i bydlení a dlouhodobou péči pro osoby se zdravotním postižením a starší občany.

Na zasedání Rady EPSCO dne 17. října 2025 byly přijaty **závěry Rady o sociálním začleňování osob se zdravotním postižením**, v nichž byla mezi jinými prioritami zdůrazněna nutnost zvýšit v rámci komunit dosažitelnost cenově dostupných, přístupných, inkluzivních, nesegregovaných a bezpečných míst k bydlení.

O velkém zájmu o toto téma dále svědčila **konference na vysoké úrovni o nezávislém životě**, která se konala ve dnech 6. a 7. listopadu v Kodani, přičemž zde bylo zdůrazněno, že osoby se zdravotním postižením jsou často více sociálně vyloučeny, pokud je postihuje cenově nedostupné bydlení. Diskuse zdůraznila potřebu opatření na podporu nezávislého života osob se zdravotním postižením a začlenění zásad přístupnosti a univerzálního designu do politiky bydlení na všech úrovních.

Ve dnech 17. a 18. listopadu 2025 uspořádalo dánské předsednictví spolu s Evropskou komisí **tematický seminář „Bydlení jako priorita“ a schůzi Evropské platformy pro boj proti bezdomovectví**. Ústředním tématem diskusí o boji proti bezdomovectví bylo zajištění cenově dostupného bydlení pro osoby ve zranitelném postavení a problematika sociálního vyloučení. Otázka cenově dostupného a přiměřeného bydlení má podstatný význam zejména v souvislosti s prováděním politik, v nichž je bydlení ústředním tématem, jako je zásada „bydlení jako priorita“ v členských státech.

Očekává se, že dne 1. prosince Rada EPSCO schválí vůbec první **závěry Rady o bydlení**. V těchto závěrech je uvedeno, že Rada vítá záměr Komise předložit Evropský plán dostupného bydlení, a zdůrazňuje se, že ačkoli bydlení zůstává primárně v pravomoci členských států, existují společné výzvy, nástroje na úrovni EU a příležitosti pro koordinovaná opatření. V závěrech se Komise dále vyzývá, aby upřednostnila čtyři klíčové oblasti: financování, výstavbu a udržitelnost, plánování a sociální začleňování, zejména podporu inkluzivních a rozmanitých měst a čtvrtí, a současně podpořila přístup k cenově dostupnému bydlení.

Připravovaný **Evropský plán dostupného bydlení** má potenciál stát se významnou iniciativou na úrovni EU, která urychlí provádění evropského pilíře sociálních práv, zejména zásady č. 19 týkající se bydlení a pomoci pro osoby bez domova. Zajištění přístupu k cenově dostupnému bydlení se netýká pouze přístřeší – jedná se o zapojení do společnosti, stabilitu a důstojnost.

Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová rovněž oznámila, že **připravovaná Strategie EU pro boj proti chudobě** bude založena na holistickém a integrovaném přístupu a bude řešit výzvy, jako jsou bezdomovectví, přístup ke kvalitním službám a mezigenerační přenos chudoby a sociální vyloučení. Očekává se také, že strategie bude obsahovat návrh posílené evropské záruky pro děti, který bude vycházet ze stávajícího vnitrostátního úsilí v oblasti boje proti dětské chudobě a podpory sociálního začleňování dětí v nouzi.

Politická rozprava o budoucí Strategii EU pro boj proti chudobě, která se konala během polského předsednictví na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele v červnu 2025, ukázala, že prosazování této agendy v rámci evropského semestru má silnou politickou podporu při současném plném respektování pravomocí členských států.

Úloha Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele

Ministři pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele hrají při prosazování sociálního začleňování v rámci evropského semestru ústřední úlohu.

Ačkoli několik prvků politiky bydlení spadá do kompetencí jiných složení Rady, očekává se, že mnoho částí připravovaného Evropského plánu dostupného bydlení se bude protínat s oblastmi odpovědnosti ministrů pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, a to včetně provádění tohoto plánu.

V návrhu závěrů Rady členské státy vyzývají k tomu, aby Evropský plán dostupného bydlení vycházel z existujících iniciativ a případně je do stávajících procesů začlenil, přičemž je třeba zamezit zbytečnému zdvojování činností. Výbor pro sociální ochranu se vyzývá, aby v souladu se svým mandátem začlenil otázky bydlení do své politické činnosti, činnosti v oblasti sdílení znalostí a analytické činnosti v rámci evropského semestru.

V posledních letech získalo bydlení ve zprávách a doporučeních pro jednotlivé země v rámci evropského semestru na významu. To odráží rostoucí uznání toho, že cenově dostupné a přiměřené bydlení není pouze otázkou hospodářské nebo městské politiky, ale klíčovou složkou sociálního začleňování a soudržnosti.

Tato integrace sociální politiky a politiky bydlení ukazuje významný vývoj v koordinaci unijních politik směrem k soudržnému, průřezovému a integrovanému přístupu vůči sociálnímu začleňování, přičemž propojuje politiky zaměstnanosti, sociální ochrany, vzdělávání a bydlení.

Zachování silné úlohy ministrů Rady EPSCO v rámci evropského semestru má i nadále zásadní význam. Jak bylo zdůrazněno ve společném dopise předsedů Výboru pro zaměstnanost a Výboru pro sociální ochranu, komplexnost a zkracování harmonogramu cyklu ekonomického semestru však působí problémy. Znamená to výzvy, pokud jde o účinný příspěvek Rady EPSCO a jejích přípravných orgánů k procesu evropského semestru, neboť to omezuje nebo oslabuje příspěvky, znalostní a politický vzhled na sociální začleňování a soudržnost.

Pro zajištění toho, aby se k sociálním cílům přistupovalo stejně jako k hospodářským a fiskálním prioritám, je silný sociální rozměr v rámci evropského semestru zásadní. Ekonomický semestr by měl i nadále sloužit jako platforma pro vzájemné učení, tvorbu politik založenou na důkazech a koordinaci reforem, které podporují inkluzivní a udržitelný růst.

Otázky k projednání

- Jak může Rada EPSCO co nejlépe dále podporovat dobře koordinované a soudržné sociální politiky, zahrnující i rozměr politiky bydlení, v rámci evropského semestru?
- Jak mohou členské státy posílit vazbu mezi sociálním začleňováním a cenově dostupným bydlením vypracováním soudržnějších, koordinovanějších a vzájemně se podporujících politik?
